

МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ

ФІЛАЛАГІЧНЫ ФАКУЛЬТЭТ

Кафедра гісторыі беларускай літаратуры

ЕРМАКОВІЧ Вольга Расціславаўна

**ПРАДМОЎНА-ПАСЛЯСЛОЎНЫ КОМПЛЕКС КІРЫЛІЧНЫХ
ВЫДАННЯЎ БЕЛАРУСІ ДРУГОЙ ПАЛОВЫ XVI – ПАЧАТКУ XVII
СТАГОДДЗЯ: АРХІТЭКТОНІКА І ПАЭТЫКА**

Магістарская дысертацыя

спецыяльнасць 10.01.01 «Беларуская літаратура»

Навуковы кіраўнік:

Жанна Вацлаваўна Некрашэвіч-Кароткая
доктар філалагічных навук, дацэнт

Мінск, 2016

АГУЛЬНАЯ ХАРАКТАРЫСТЫКА РАБОТЫ

КЛЮЧАВЫЯ СЛОВЫ: ПРАДМОЎНА-ПАСЛЯСЛОЎНЫ КОМПЛЕКС, КІРЫЛІЧНАЕ ВЫДАННЕ, БАРОКА, ЭПІКГРАМА, ПРЫСВЯЧЭННЕ, ПРАДМОВА, МАЛІТВА, ПАСЛЯСЛОЎЕ, АРХІТЭКТОНІКА, ПАЭТЫКА

Мэта даследавання – выяўленне мастацкай спецыфікі элементаў прадмоўна-пасляслоўнага комплексу кірылічных выданняў Беларусі другой паловы XVI – пачатку XVII стагоддзяў.

Аktуальнасць тэмы дысертацыі абумоўлена тым, што прадмовы і пасляслоўі да кірылічных выданняў Беларусі перыяду ранняга Барока да сённяшняга дня слаба запатрабаваныя ў якасці тэкставай базы гісторыка-літаратуразнаўчых даследаванняў і пераважна арнаментальна прысутнічаюць у адукацыйным дыскурсе.

Аб’ект даследавання – прадмоўна-пасляслоўны комплекс кірылічных выданняў, які ўключае ў сябе максімальна пяць элементаў: эпікграму, прысвячэнне, прадмову, пасляслоўе-малітву і ўласна пасляслоўе.

Прадмет даследавання – літаратурна-мастацкая спецыфіка, асаблівасці архітэктонікі твораў прадмоўна-пасляслоўнага комплексу згаданых выданняў.

Асноўныя вынікі даследавання і іх навізна. Прадмоўна-пасляслоўны комплекс кірылічных выданняў Беларусі другой паловы XVI – пачатку XVII стст. – сведчанне актыўнай інтэграцыі слоўнай культуры Беларусі ў культурную прастору Цэнтральнай і Заходняй Еўропы. Элементы гэтага комплексу фарміруюць уяўленне пра ідэйна-мастацкую спецыфіку эпох Рэнэсансу і Барока на Беларусі, а таксама ўяўляюць сабой арганізаваную і прадуманую сістэму афармлення друкаванага выдання, якая мела на мэце найбольш эфектыўнае ўздзеянне на чытача. Прадмоўна-пасляслоўны комплекс **упершыню** даследаваўся як арганічнае мастацкае цэлае, у дыялектычнай еднасці ўсіх яго кампанентаў.

Поўны аб’ём дысертацыі – 87 старонак.

Колькасць выкарыстаных бібліяграфічных крыніц – 38.

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА РАБОТЫ

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: ПРЕДИСЛОВНО-ПОСЛЕСЛОВНЫЙ КОМПЛЕКС, КИРИЛЛИЧЕСКОЕ ИЗДАНИЕ, БАРОККО, ЭПИКГРАММА, ПОСВЯЩЕНИЕ, ПРЕДИСЛОВИЕ, МОЛИТВА, ПОСЛЕСЛОВИЕ, АРХИТЕКТОНИКА, ПОЭТИКА

Цель исследования – выявление художественной специфики элементов прадисловно-паслесловного комплекса кириллических изданий Беларуси второй половины XVI - начала XVII веков.

Актуальность темы диссертации обусловлена тем, что предисловия и послесловия к кириллическим изданиям Беларуси периода раннего Барокко до сегодняшнего дня слабо востребованы в качестве текстовой базы историко-литературоведческих исследований и преимущественно орнаментально присутствуют в образовательном дискурсе.

Объект исследования - предисловно-паслесловный комплекс кириллических изданий, включающий максимально пять элементов: эпикграмму, посвящение, предисловие, послесловие-молитву и собственно послесловие.

Предмет исследования - литературно-художественная специфика, особенности архитектуры произведений предисловно-паслесловного комплекса упомянутых изданий.

Основные результаты исследования и их новизна. Предисловно-паслесловный комплекс кириллических изданий Беларуси вт. пол. XVI – нач. XVII вв. - свидетельство активной интеграции словесной культуры Беларуси в культурное пространство Центральной и Западной Европы. Элементы этого комплекса формируют представление об идейно-художественной специфике эпох Ренессанса и Барокко в Беларуси, а также представляют собой организованную и продуманную систему оформления печатного издания, целью которой было наиболее эффективное воздействие на читателя. Предисловно-паслесловный комплекс **впервые** исследовался как органическое художественное целое, в диалектическом единстве всех его компонентов.

Полный объем диссертации – 87 страниц.

Количество использованных библиографических источников – 38.

GENERAL DESCRIPTION OF WORK

KEYWORDS: FOREWORD-AFTERWORD-COMPLEX, CYRILLIC EDITION, BAROQUE, EPIKGRAMMA, DEDICATION, FOREWORD, PRAYER, AFTERWORD, ARCHITECTONICS, POETICS

The purpose of research - identifying the specifics of artistic elements foreword-afterword complex Cyrillic editions of Belarus the second half of XVI - early XVII centuries.

Relevance of the topic of the dissertation is due to the fact that the foreword and afterword to Cyrillic editions of Belarus early Baroque period to the present day demand starts as a text database of historical and literary studies and mostly ornamental present in the educational discourse.

The object of research – foreword-afterword complex of Cyrillic editions which includes a maximum of five elements: epikgramma, dedication, foreword, prayer and afterword.

The subject of research - the literary and artistic specifics, features architectonic works pradmovna-paslyaslovnaga complex mentioned publications.

Key findings and their novelty. Foreword-afterword complex Cyrillic editions of Belarus the second half of XVI - early XVII centuries - evidence of active integration into the verbal culture of Belarus with the cultural space of the Central and Western Europe. Elements of this complex form an idea of the ideological and artistic specifics of Renaissance and Baroque in Belarus, and are organized and thought-out system of registration of the print edition, which was aimed at the most effective impact on the reader. Foreword-afterword complex was first investigated as an organic artistic whole, in a dialectical unity of all its components.

The total volume of the thesis - 87 pages.

The amount of used bibliographical sources – 38.